

بسمه تعالی

مصوبات کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات مصوبه شماره ۱ جلسه شماره ۱۹۰ مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۹

کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات در جلسه شماره ۱۹۰ مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۹ موضوع دستور العمل پیشگیری، شناسایی و پیگرد مرتکبان برقراری مبادله و انتقال غیرمجاز ارتباطات مخابراتی و رایانه ای را بررسی و مفاد آن را به شرح زیر تصویب کرد:

مقدمه

به منظور پیشگیری از برقراری، مبادله و انتقال غیرمجاز ارتباطات مخابراتی و رایانه ای داخل/خارج از/به شبکه مادر مخابراتی شامل نقاط تماس و درگاه های بین المللی، شبکه بین استانی، بین شهری و نقاط خاص (مقرر از سوی شورای عالی امنیت ملی) و تسهیل پیگرد مرتکبان جرایم و تخلفات موضوع این دستورالعمل، مقررات ذیل به تصویب می رسد.

فصل یکم: تعاریف

ماده ۱- در این دستورالعمل اصطلاحات زیر در معانی مربوط بکار می رود:

- ۱-۱- **وزارت:** وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
- ۲-۱- **کمیسیون:** کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات
- ۳-۱- **سازمان:** سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی
- ۴-۱- **شرکت:** شرکت ارتباطات زیرساخت که متولی شبکه مادر مخابراتی است
- ۵-۱- **ارائه دهندگان خدمات دسترسی:** ارائه دهندگان خدمات ارتباطی و فناوری اطلاعات از قبیل موسسات دولتی و عمومی غیردولتی
- ۶-۱- **مشترک:** شخص حقیقی یا حقوقی که به عنوان کاربر نهایی از خدمات ارائه دهندگان خدمات دسترسی برای مبادله ارتباطات رایانه ای و مخابراتی بهره برداری می کند.
- ۷-۱- **ارتباطات رایانه ای و مخابراتی:** انتقال و ارسال علائم، داده ها، نوشته ها، تصاویر، صداها و هرگونه اطلاعات دیگر بوسیله سیم یا بی سیم و یا نور و یا هر رویه الکترومغناطیسی است.
- ۸-۱- **مشترکین پر مصرف:** مشترکان ارتباطات رایانه ای و مخابراتی موضوع این دستور العمل که شامل موارد زیر است:
 ۱. در ارتباطات صوتی، به ازای هر خط ارتباطی که بیش از ۱۲۰ ساعت کارکرد ماهیانه دارد؛
 ۲. خطوط ^۱ PRI، دورشوال و خطوط منتقل شده به سایر پروتکل ها و استانداردهای مورد استفاده برای ارتباط ترانک با تجهیزات مسیریاب و PABX^۲ مشترکان؛
 ۳. خطوطی که بوسیله کافو یا سایر تجهیزات انتقال (با ظرفیت بیش از ۱۰ خط) به مکان مشترک منتقل شده اند، مشروط بر اینکه کافو یا تجهیزات انتقال مذکور در مکان متعلق به مشترک نصب شده باشد؛
 ۴. خطوط ارتباطات داده ای اینترنتی E1^۳ و STM1^۴ و اگذار شده به مشترکان یا ارائه دهندگان خدمات؛
 ۵. خریداران بیش از ۵ خط ارتباطی ثابت یا همراه از یک اپراتور؛

^۱ Primary Rate Interface

^۲ private automatic branch exchange

^۳ نام خطوط مخابراتی با استاندارد اروپایی است که در شبکه انتقال از طریق تجهیزات SDH ارائه می شود.

^۴ نام خطوط مخابراتی است که امکان ارسال 63 × E1

۶. خطوط ارتباطی فاقد قابلیت ارایه شماره خواهان در مقصد CLID^۵ با رعایت مقررات مربوطه

فصل دوم: مسؤلیت مشترکین

ماده ۲. مسؤلیت بهره‌برداری از امتیاز کاربری ارتباطات رایانه‌ای و مخابراتی واگذار شده از سوی ارائه دهنده خدمات دسترسی با مشترکان است و هرگونه واگذاری (جزاً یا کلاً) آن به دیگری رافع مسؤلیت آنها نیست، مگر اینکه پس از واگذاری موقت یا دائم امتیاز، موضوع را طی سند معتبری که به تأیید انتقال گیرنده رسیده است، به ارائه‌دهنده خدمات ذی‌ربط اطلاع دهند.

تبصره - در صورت مسدودشدن موقت یا دائمی خدمات دسترسی، مستند به درخواست مشترک یا اقدام یکجانبه از سوی ارائه‌دهنده خدمات دسترسی، مسؤلیت بهره‌برداری غیرمجاز به عهده ارائه‌دهنده خدمات خواهد بود.

ماده ۳. مشترک موظف است به محض آگاهی از ارتکاب جرایم و تخلفات موضوع این دستورالعمل، مراتب را به ارائه‌دهنده خدمات ذی‌ربط اطلاع دهد. در غیر این صورت، عواقب ناشی از آنها به عهده مشترک خواهد بود.

ماده ۴. مشترک موظف است در صورت مفقودی یا سرقت سیم‌کارت خود، مراتب را بلافاصله به ارائه‌دهنده خدمات اطلاع دهد. در غیر این صورت، عواقب ناشی از سوءاستفاده‌های احتمالی به عهده وی خواهد بود.

ماده ۵. در ارتباطات ثابت، انتقال فیزیکی نقطه دایری خطوط (ترانک - مشترک) به مکانی غیر از آدرس دایری آن و بدون مجوز ارائه‌دهنده خدمات ویا شرکت ممنوع است و مرتکب به ضمانت اجرای مقرر در تبصره ماده (۹) آیین‌نامه محکوم می‌شود.

فصل سوم: مسؤلیت ارائه‌دهندگان خدمات دسترسی

ماده ۶. ارائه‌دهندگان خدمات دسترسی موظفند اقدامات ذیل را انجام دهند:

الف) کلیه ارتباطات بین‌استانی و بین‌المللی مراکز SC/PC^۶ و ISC^۷ و شهرها و نقاط خاص (بر اساس مصوبه شماره ۵۱۶ شورای امنیت ملی) را صرفاً از طریق شبکه سوئیچینگ و مسیریابی مادر مخابراتی (زیرساخت) کشور مبادله کنند یا انتقال دهند.

ب) طبق ماده (۳۲) قانون جرایم رایانه‌ای و الزامات مقرر در پروانه‌های صادره از سوی سازمان، داده‌های سیگنال ترافیک، اطلاعات راجع به کاربران و مشترکان و اطلاعات درآمدی راجع به خدمات دسترسی را نگهداری و در صورت مطالبه سازمان و یا مراجع ذی‌صلاح قانونی ارائه دهند و همواره صحت و تمامیت آنها را تضمین کنند.

پ) به هنگام انعقاد قرارداد واگذاری امتیاز دسترسی و همچنین در طول دوره ارائه خدمات، به شیوه‌هایی از قبیل درج اطلاعات بر روی تارنمای اختصاصی یا قبوض یا ارسال پیام بوسیله سامانه‌های پیام‌رسان الکترونیکی، مانند پیامک، طبق دستورالعمل سازمان، اطلاعات کافی را درباره نحوه پیشگیری از جرایم و تخلفات موضوع این دستورالعمل و ضمانت اجرای آنها، به شکل آسان و قابل فهم به مشترکان ارائه دهند.

ت) هر ماه یا به موجب دستور سازمان یا حکم قضایی، حداکثر ظرف ۲۴ ساعت فهرست مشترکین پر مصرف مشترکان موضوع بند ۱-۸ ماده (۱) این دستورالعمل، شامل داده‌های ترافیک و اطلاعات راجع به هریک از مشترکان را به صورت الکترونیکی ارائه دهند و آن را حداقل برای یک سال نگهداری کنند. ارائه و نگهداری داده‌ها و اطلاعات مذکور به هیچ عنوان شامل محتوا نمی‌شود.

ث) در راستای اجرای ماده (۱۷) این دستورالعمل، کلیه امکانات فنی و تجهیزات مورد نیاز را به همراه نیروی متخصص جهت برقراری آموزش‌های لازم به کارشناسان سازمان فراهم آورند و همواره آنها را روزآمد نگاه‌دارند.

ج) فقط با ابلاغ سازمان یا حکم قضایی، دسترسی مشترک به خدمات خود را به دلیل ارتکاب جرایم یا تخلفات موضوع این دستورالعمل، به طور موقت یا دائم قطع یا محدود کنند.

چ) پیش از واگذاری امتیاز دسترسی، هویت واقعی مشترکان را براساس اسناد هویتی معتبر (از قبیل الکترونیکی یا کاغذی) احراز و سوابق مزبور را مطابق قوانین و مقررات مربوطه حفظ نمایند.

^۵ called calling line identification
^۶ Primery/ Secondary Center
^۷ International Switching Center

دستور العمل پیشگیری، شناسایی و پیگرد مرتکبان برقراری مبادله و انتقال غیرمجاز ارتباطات مخابراتی و رایانه ای

ح) فهرست مشترکاتی را که از قابلیت CLIR (عدم نمایش شماره تماس در مقصد) برخوردارند، به طور جداگانه و طبق بند «ب» این ماده نگهداری کنند.

خ) از واگذاری خطوط ارتباطی بدون قابلیت CLIP^۸ (نمایش شماره تماس در مقصد) به مشترکان و توسعه مراکز PABX فاقد این قابلیت خودداری و فهرست مراکز موجود را به سازمان اعلام کنند تا در خصوص آنها با اعطای مهلت مناسب تعیین تکلیف شود.

د) مقررات اتصال متقابل و دستورالعمل‌های صادره از سوی سازمان را به هنگام عقد قرارداد با سایر ارائه‌دهندگان خدمات رعایت کنند.

ک) امکانات، اطلاعات و تجهیزات مورد نیاز برای شناسایی مبدأ تماس‌های انجام شده با مشترکان خود را در مواردی که CLIP آنها نامعتبر یا نادرست است، فراهم و اطلاعات مذکور را به همراه اطلاعات موضوع بند «ت» این ماده نگهداری کنند.

ل) نظارت بر حسن اجرای مقررات دستورالعمل بر عهده سازمان و طبق دستورالعمل تنظیم شده از سوی سازمان است و به صورت منظم و یا تصادفی و به شکل حضوری و بر خط به منظور دسترسی به اطلاعات مورد نیاز در محل سازمان انجام می شود.

فصل چهارم: مسؤولیت‌های شرکت ارتباطات زیرساخت

ماده ۷. شرکت موظف به رعایت موارد زیر است:

الف) در راستای اهداف این دستورالعمل شرکت ارتباطات زیرساخت برنامه زمانی کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت خود را ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این دستورالعمل برای ایجاد، توسعه، بروزرسانی و بهره‌برداری از شبکه مادر مخابراتی کشور به سازمان اعلام کند.

ب) مقررات اتصال متقابل و دستورالعمل‌های صادره از سوی سازمان را به هنگام عقد قرارداد با ارائه‌دهندگان خدمات دسترسی رعایت کند.

پ) دعاوی جبران خسارات ناشی از جرایم و تخلفات این دستورالعمل را وفق ماده (۸) اقامه کند. این امر نافی اختیارات سایر مراجع ذیصلاح، به ویژه سازمان نخواهد بود.

ت) در راستای اجرای ماده (۱۷) این دستورالعمل، کلیه امکانات فنی و تجهیزات مورد نیاز را به همراه نیروی متخصص و برقراری آموزش‌های لازم به کارشناسان سازمان فراهم آورند و همواره آنها را روزآمد نگاهدارند.

فصل پنجم: مسؤولیت‌های قراردادی، مدنی و کیفری

ماده ۸. زیان مالی ناشی از انتقال و مبادله غیرمجاز ارتباطات رایانه‌ای و مخابراتی در شبکه‌های بین‌المللی، بین استانی، بین شهری و متصل به نقاط خاص، مطابق فرمول ذیل محاسبه و وصول می‌گردد:

الف) در ارتباطات بین‌المللی از طریق شبکه‌های PSTN و PLMN و سوئیچ مداری از نوع Voice فرمول زیر بکار می‌رود:

$$M = (B \times C) \times A$$

M: مبلغ زیان ناشی از مبادله یا انتقال غیرمجاز

B: کل مدت کارکرد مشترک متخلف به دقیقه از زمان افزایش کارکرد طبق فهرست مشترکین پر مصرف

C: متوسط نرخ هر دقیقه/پالس ارتباطات بین‌المللی و داخلی (محاسباتی/ وصولی در ارتباطات بین المللی)

A: نرخ برابری دلار بر حسب ریال برابر اعلام بانک مرکزی

ب) در مبادله یا انتقال ارتباطات راه‌دور (بین شهری و بین‌استانی) از طریق شبکه‌های PSTN، PLMN^۹ و سوئیچ مداری $A = 1$ است.

ت) در مبادله یا انتقال ارتباطات بین‌المللی و سوئیچ بسته‌ای فرمول زیر بکار می‌رود:

^۸ calling line identification presentation
^۹ Public Land Mobile Network

دستور العمل پیشگیری، شناسایی و پیگرد مرتکبان برقراری مبادله و انتقال غیرمجاز ارتباطات مخابراتی و رایانه ای

$$M = (B \times C) \times A$$

M: مبلغ زیان ناشی از مبادله یا انتقال غیرمجاز

B: حجم کل پهنای باند مشترک متخلف به کیلوبیت از زمان افزایش کارکرد طبق فهرست مشترکین بر مصرف (جهت تبدیل واحد حجم کل پهنای باند به معادل دقیقه فرمول مربوطه توسط شرکت ارتباطات زیر ساخت استخراج خواهد شد)
C: متوسط نرخ هر کیلو بیت / دقیقه ارتباطات بین‌المللی و داخلی (محاسباتی / وصولی در ارتباطات بین الملل)
A: نرخ برابری دلار بر حسب ریال برابر اعلام بانک مرکزی

ت) در ارتباطات راه دور (بین شهری و بین استانی) سوئیچ بسته‌ای و ارتباطات رایانه‌ای و مخابراتی، $A = 1$ است

تبصره - شرکت ارتباطات زیرساخت موظف است نرخ‌های فرمول بالا را به صورت روزآمد نگاه‌دارد و در صورت مطالبه سازمان ارائه دهد.

ماده ۹. چنانچه مشترکان به‌طور غیرمجاز از پهنای باند بین‌المللی برای برقراری ارتباطات مخابراتی مبتنی بر پروتکل اینترنتی از خارج ایران به داخل یا بالعکس استفاده کنند، مطابق ماده (۲۴) قانون جرایم رایانه‌ای برخورد خواهد شد.

تبصره - چنانچه رفتار مقرر در این ماده نسبت به ارتباطات بین‌استانی و بین شهری و نقاط خاص ارتکاب یابد، مرتکب علاوه بر مجازات مقرر در تبصره «۱» ماده (۱۴) قانون تأسیس شرکت مخابرات ایران مصوب ۱۳۵۰، به جرمه معادل ۱۰ برابر کارکرد محاسبه شده مطابق ماده (۸) دستورالعمل نیز محکوم خواهد شد

ماده ۱۰. چنانچه اشخاص حقوقی، شامل دستگاه‌های اجرایی، اشخاص حقوقی خصوصی و ارائه‌دهندگان خدمات دسترسی، به نام و در راستای منافع خود مرتکب جرم مقرر در ماده (۹) دستورالعمل و تخلف مقرر در تبصره آن شوند، مطابق مواد (۱۹) و (۲۰) قانون جرایم رایانه‌ای و ماده (۱۱) دستورالعمل مجازات خواهند شد.

ماده ۱۱. مجازات مقرر برای شخص حقوقی مرتکب جرم یا تخلف موضوع ماده فوق عبارتند از:

الف) سه تا شش برابر حداکثر جزای نقدی یا جریمه مقرر در ماده (۱۰) دستورالعمل؛ و

ب) تعطیلی موقت از یک تا نه ماه و در صورت تکرار جرم یا تخلف مذکور تعطیلی موقت از یک تا پنج سال. در صورت تخلف، حسب مورد ضمانت اجراهای کاهش اعتبار، تعلیق یا لغو پروانه اعمال خواهد شد.

تبصره - چنانچه یک یا چند شرط مقرر در ماده (۲۶) قانون جرایم رایانه‌ای تحقق یابد، مجازات مرتکب و شخص حقوقی موضوع این ماده تشدید خواهد شد.

ماده ۱۲. چنانچه حسب تشخیص سازمان، ارائه‌دهنده خدمات عمداً از اجرای تمهیدات یا بکارگیری ابزارهای مقرر از سوی سازمان خودداری کند، مدت پروانه فعالیت آن کاهش یا تعلیق و یا لغو خواهد شد و در صورت لغو تا پنج سال حق درخواست پروانه فعالیت در هیچ‌یک از خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات را نخواهد داشت.

ماده ۱۳. چنانچه ارائه‌دهنده خدمات از تحویل فهرست مشترکین بر مصرف موضوع این دستورالعمل ظرف مهلت مقرر به سازمان یا هریک از مراجع ذی صلاح قانونی دیگر خودداری کند، طبق ماده (۳۵) قانون جرایم رایانه‌ای، مطابق ماده (۱۱) دستورالعمل محکوم خواهد شد

ماده ۱۴. ایجاد هرگونه شبکه موازی شبکه مادر مخابراتی بوسیله ارائه‌دهندگان خدمات دسترسی یا سایر اشخاص حقوقی دولتی یا غیردولتی حسب مورد مشمول ضمانت اجراهای مقرر در مواد (۱۰) و (۱۱) دستورالعمل خواهد بود.

ماده ۱۵. تولید یا انتشار یا توزیع یا دردسترس قراردادن یا معامله داده‌ها یا نرم‌افزارها یا هر نوع ابزار الکترونیکی که صرفاً به منظور ارتکاب جرایم مقرر در این دستورالعمل بکار روند، مرتکب طبق ماده (۲۵) قانون جرایم رایانه‌ای محکوم خواهد شد.
تبصره - ارتکاب اعمال مذکور برای تخلف‌های مقرر در دستورالعمل مشمول ضمانت اجرای مقرر در تبصره ماده (۱۰) خواهد بود.

دستور العمل پیشگیری، شناسایی و پیگرد مرتکبان برقراری مبادله و انتقال غیرمجاز ارتباطات مخابراتی و رایانه ای

فصل ششم: مسؤولیت‌های سازمان

ماده ۱۶. نیروهای متخصص، ابزارها و امکانات فنی مناسب را به منظور جمع‌آوری، ثبت و نگهداری داده‌ها و اطلاعات موضوع بند «ت» ماده (۶) دستورالعمل را به منظور استخراج فهرست مشترکین پر مصرف تأمین کند.

ماده ۱۷. سازمان ظرف یک هفته از دریافت فهرست مشترکین پر مصرف موضوع طبق بند «پ» ماده (۶) از ارائه‌دهندگان خدمات دسترسی، فهرست مشترکان متخلف را با همکاری شرکت ارتباطات زیرساخت استخراج و اقدامات قانونی لازم را انجام دهد.

ماده ۱۸. نظارت بر حسن اجرای مقررات دستورالعمل با سازمان و طبق دستورالعمل تنظیم‌شده از سوی آنست و به صورت منظم و یا تصادفی و به شکل حضوری و برخط بمنظور دسترسی به اطلاعات مورد نیاز توسط سازمان انجام می‌شود.

ماده ۱۹. سازمان در برابر حفظ محرمانگی داده‌ها و اطلاعاتی که از ارائه‌دهندگان خدمات دسترسی به منظور اجرای این دستورالعمل دریافت می‌کند، مسؤول است.

ماده ۲۰. سازمان موظف است ظرف دو ماه از تصویب آیین‌نامه با همکاری شرکت و کسب نظر از سایر ارائه‌دهندگان خدمات دسترسی، تعرفه‌های پیشنهادی خطوط (لینک‌ها) و مکالمات راه‌دور و بین‌المللی ارتباطات رایانه‌ای و مخابراتی را به منظور کاهش مبادلات غیرمجاز به کمیسیون پیشنهاد کند.

ماده ۲۱. سازمان موظف است هر شش‌ماه یکبار یا حسب دستور کمیسیون گزارش روند اجرای و نظارتی این دستورالعمل را ارائه کند.

فصل هفتم: سایر موارد

ماده ۲۱. مفاد این دستورالعمل به عنوان مقررات تکمیلی پروانه فعالیت ارائه‌دهندگان خدمات دسترسی و مخابراتی محسوب می‌شود و تخطی از آنها با تشخیص سازمان به منزله نقض عمده تعهدات پروانه تلقی خواهد شد.

ماده ۲۲. تفسیر مفاد این دستورالعمل صرفاً با کمیسیون است.

ماده ۲۳. از تاریخ تصویب این دستورالعمل جایگزین مصوبه‌های شماره ۵۷، ۵۸، ۵۹ و ۶۰ کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات می‌شود.